

2. *Com una conseqüència directa o indirecta del punt anterior, Barcelona ciutat té un paper hegemònic que dificulta la consolidació dels projectes culturals de les ciutats que l'envolten. La construcció d'una gran Àrea Metropolitana municipalista i policèntrica ara per ara no és una realitat.*
3. *Els problemes derivats del procés d'unificació europea poden retardar la consolidació de Sabadell com a ciutat de serveis. La crisi econòmica i els ajustaments industrials poden fer aparèixer noves bosses de marginalitat. És el que anomenem la societat dels dos terços.*
4. *Tot i que Sabadell disposa d'una infraestructura cultural bàsica, algunes polítiques essencials pateixen la manca d'equipaments adequats. Cal fer inversions importants per corregir aquests déficits.*
5. *Organitzativament la ciutat no disposa dels instruments necessaris per a gestionar una política cultural adequada als requeriments i les possibilitats de la ciutat. Amb els mitjans actuals es dificil afrontar els reptes del futur.*

1.3. CONSIDERACIONS SOBRE EL PROJECTE CULTURAL.

El Projecte Cultural per a Sabadell ha d'elaborar-se a partir d'uns principis i posicions prèvies explícites, de tal manera que el seu desenvolupament en sigui conseqüència. Es parteix del convenciment que cada ciutat i cada àmbit requereix el seu propi projecte cultural, entenent que solament la relació estreta amb l'espai, la història, el context, el tarannà, la ideologia, la realitat física, la política..., pot estimular i fer creïble el propòsit de l'elaboració i posterior aplicació d'un Mapa Cultural. Es tracta, doncs, d'un projecte dinàmic impossible d'entendre al marge d'una realitat concreta.

El Mapa Cultural de Sabadell parteix dels següents principis:

1. La planificació i el Projecte Cultural.

La introducció d'instruments de planificació en la política cultural és un dels objectius principals del Mapa. La complexitat del registre de temes que poden incloure's dins d'un Projecte Cultural per la ciutat obliga a realitzar un esforç de sistematització i classificació de cada un d'ells per tal de definir línies de treball per a la programació actual i de futur.

D'altra banda les eines de planificació cultural han d'ajudar a normalitzar i revalorar el paper de la política cultural dins el conjunt de polítiques socials a la ciutat.

La definició d'imatges de futur en el terreny de la infraestructura cultural, o de les activitats i coneixements pròpiament culturals, van lligades a la possibilitat de la seva previsió i programació, a la definició d'estratègies i l'adjudicació de recursos per a fer-les realitat.

De la mateixa manera la planificació és un compromís per tots aquells que s'el fan seu i és un marc explícit d'intencions, les quals, en conseqüència, poden ser discutides, valorades, millorades o modificades.

2. La ciutat i la cultura.

El projecte cultural és per a Sabadell. Partint del convenciment que és possible dissenyar tants projectes culturals com àmbits territorials es defineixin, l'esforç i la singularitat de cada un d'ells caldrà valorar-lo en relació al seu referent físic i humà.

Per això, tot i haver de procedir a les definicions prèvies de principis i objectius generals del projecte cultural, cal descendir a l'anàlisi concret de la ciutat. Cal copsar els trets essencials de la identitat de la ciutat i definir els límits i contorns del projecte així com les especificitats i singularitats que caldrà ressaltar.

Si bé la relació estricta entre la ciutat i el projecte cultural pot considerar-se una reducció i limitació, pel contrari, en la capacitat de ser una eina per transformar la pròpia ciutat, tant en la seva component física com la humana, social i cívica, és on radica la seva finalitat i justificació.

3. L'inventari dels actius culturals.

El coneixement de la realitat cultural existent és un dels trets cabdals, per a definir el projecte cultural de la ciutat. Sense la identificació i qualificació de cada un dels equipaments culturals, sense la descripció i classificacions bàsica de cadascun dels actius culturals de la ciutat, sense la seva localització i quantificació, estem mancats de coneixements objectius sobre la realitat en la

qual volem incidir. L'inventari ens permet identificar les diferents lògiques de comportament de cada família d'equipaments, ens permet llegir el territori des de l'òptica de l'estructura cultural i ens facilita un camí per aprofundir la relació entre ciutat i projecte cultural.

4. Els dèficits i les necessitats.

De la mateixa manera com s'ha estat sensible i s'ha actuat en altres terrenys de les polítiques municipals, és convenient de detectar i definir les mancances i els dèficits en la infraestructura cultural de la ciutat i preveure'n ordenadament la seva superació.

La idea de futur que el projecte cultural pot suposar, ha de ser capaç també d'ordenar adequadament la vida cultural de la ciutat i solucionant les descompensacions, les deficiències i les patologies existents.

En aquest sentit, el Mapa Cultural ha de ser un instrument que mitjançant l'evidència, el seny i el sentit comú, ens permeti llegir la ciutat a partir de la possibilitat d'establir nivells, mesures, estàndards, mínims, així com també recomanacions, projectes, objectius, voluntats d'actuació.

5. Els equipaments i el patrimoni.

La ciutat disposa d'un llegat arquitectònic d'interès històric i artístic, que li atorga identitat, i s'arrela en l'acció de la gent. La ciutat necessita donar-se d'equipaments culturals bàsics per a donar consistència al seu projecte cultural, i completar la xarxa de la qual avui disposa.

El municipi i demés institucions son propietàries d'edificis d'interès que poden adequar-se per aquests usos.

És funció del Mapa, relacionar i recomanar la utilització del patrimoni edificat d'interès arquitectònic, per a ostentar les activitats culturals previstes en el pla d'equipaments.

La relació entre patrimoni i infraestructura cultural pot en alguns casos suposar valors afegits tant als edificis com a les activitats. També vol donar sentit a la conservació del patrimoni ciutadà i facilitar, amb el temps, la seva recuperació.

6. La ciutat pedrera.

A l'hora de definir les característiques, els límits, les singularitats i l'especificitat cultural desitjable per la ciutat - si es pot -, pensem que pot ser d'interès la idea de la ciutat pedrera.

El tarannà històric de la ciutat, la provada aportació de la ciutat a la vida cultural del país; els seus artistes, el dinamisme, la iniciativa i la capacitat de treball; el tamany, la riquesa i diversitat del seu teixit associatiu; la concentració de propostes culturals de tot tipus i la constància i interès de determinades iniciatives, són adjectius que defineixen perfectament Sabadell.

La pluralitat i diversitat no obvia la necessitat d'especialitzar mínimament les característiques essencials de la vida cultural de la ciutat situada com està al costat de la gran ciutat-capital i d'altres ciutats de l'àrea immediata d'important pes social i cultural.

Sabadell, pot caracteritzar-se per la seva capacitat i vocació de crear productes culturals, d'eixoplujar i fer progressar artistes, de mobilitzar intenses relacions i intercanvis.

7. El projecte cultural únic

Les característiques de la ciutat de Sabadell, com el seu tamany mitjà, la riquesa i varietat de la seva vida associativa i cultural, i la seva tradició i història, fan viable i possible entendre el projecte cultural com un discurs integral amb una única direcció en la seva gestió.

La realitat física i social de la ciutat, d'altra banda, que tendeix sovint a fer-se dual entre centre i perifèria, entre diferents orígens de la població, entre diferents nivells de l'activitat cultural, aconsella i demana dirigir els esforços de vertebració, articulació i unificació en un sol projecte.

Una única direcció que faci possible la correcta relació entre les polítiques sòcio-culturals i les específicament culturals, entre les necessitats més lligades a l'espai vivencial immediat i les que tenen inequívocament un sentit de ciutat, entre el lleure i la creació artística.

L'experiència en la gestió de les polítiques culturals municipals, ha de servir per a acostar-se al propòsit de disposar d'un únic projecte cultural, que ajudi a vertebrar la ciutat i que faciliti un desenvolupament integral del procés cultural.

8. La relació entre l'activitat cultural pública, privada i col·lectiva.

En sintonia amb la història i el tarannà característic de la ciutat, cal plantejar l'equilibri estimulant i creatiu entre les iniciatives privades, col·lectives i públiques en les activitats culturals i la creació d'infraestructura i xarxes.

La realitat cultural, la vitalitat i dinamisme de la ciutat, la capacitat de satisfer les demandes dels ciutadans, la possibilitat d'incrementar el nivell cultural existent, la capacitat de generar major nombre i millor qualitat del productes culturals, dependrà de la cooperació funcional de cada sector, de la capacitat de reflexió separada i conjunta i de la dominància en tots tres àmbits dels valors de servei públic.

La capacitat de col·laboració i d'aprofundiment en les especificitats pròpies de cada sector ha de ser un factor determinant del desenvolupament cultural de la ciutat i un dels trets principals del projecte cultural.

9. Els interlocutors amb vocació de servei públic.

Per a elaborar, gestionar i desenvolupar un futur cultural a la ciutat cal que existeixi el major nombre possible de persones, grups, col·lectius i institucions profundament interessades amb l'esdevenidor cultural i que des de la seva particular implicació directa es constitueixin en interlocutors amb vocació de servei públic. La capacitat de relacionar al conjunt de la ciutat, amb cada un dels programes que constitueixen el projecte cultural, de fer possible les aportacions teòriques, el debat i la confrontació d'idees, de dissenyar i donar sentit als diferents projectes sectorials dins d'una lògica global, són condicions d'aquesta voluntat de consens, i són la garantia per harmonitzar perfectament els objectius públics amb els requeriments de la ciutat i del seu teixit social.

L'elaboració del Mapa i el Pla Cultural i l'eficàcia de la seva implantació va estrictament lligat al nombre, capacitat, interès i intensitat d'aquests interlocutors, i en conseqüència la pròpia vida cultural de la ciutat ha d'estimular la seva existència i ha de valorar el seu treball i dedicació.

10. El consens i el pacte cultural.

La voluntat de definir un futur clar per al projecte cultural a Sabadell, suposa un treball en dues direccions.

D'una banda dotar-nos dels temps suficient per a fer efectives les propostes de la planificació i programació. Aquest aspecte implica la necessitat de consens en allò que es substancial del Pla i l'estabilitat, continuïtat i perseverança en la gestió anual i quadriennal.

D'altra banda, un projecte de futur en l'àmbit de la cultura, solament disposarà de credibilitat, confiança i entusiasme si el conjunt d'institucions, col·lectius, artistes i entitats més directament implicades, amb representativitat política, social o cultural, i amb capacitat d'aportar recursos o esforços hi està d'acord, participa activament en la fase d'elaboració, i s'en fa corresponsable de les conclusions.

Un projecte cultural de futur ha d'aplegar el major nombre de voluntats, i ha de ser una eina que interressi a tots aquells sectors i col·lectius directament i indirectament implicats.

11. La singularitat, l'eficàcia i els recursos.

La gestió dels projectes culturals reuneix un conjunt de particularitats que li atorga una certa singularitat respecte d'altres polítiques similars. Per a l'administració municipal, aquest criteri és especialment remarcable. Els horaris de treball, les dedicacions intensives, la importància de les relacions i trobades, les particularitats de la gestió dels recursos econòmics, la importància de la publicitat, l'enorme ventall de disciplines i àmbits d'actuació, la gran quantitat d'interlocutors, la varietat dels equipaments, en són alguns dels aspectes característics.

La participació, la informació, l'assessorament, la discussió també són aspectes rellevants per una adequada gestió cultural.

La complexitat de les singularitats en la gestió de la cultura no ha d'impedir que aquesta sigui eficaç. Però per aconseguir-ho cal que estigui dirigida tècnicament i políticament de manera sensible, global i unitària atenent convenientment les especificitats del sector. Caldrà adequar l'organització i l'administració dels recursos al projecte cultural, per garantir l'eficiència de la gestió i atendre racionalment i amb sensibilitat als destinataris finals de la gestió.

12. La cultura i l'educació

Una de les institucions més importants per fer realitat l'accés democràtic a

tota la població, en el futur immediat, de la cultura, és l'escola. En molts casos l'existència d'aficionats, creadors i artistes és deguda al desenvolupament de la sensibilitat per part de l'educació rebuda a l'escola.

És a l'escola on és possible afavorir la curiositat, difondre els valors cívics, educar la sensibilitat artística i augmentar el nivell de coneixements i la institució, condicions indispensables per a preparar un futur sòlid i abonats per l'arrelament de la cultura.

És així com esdevé necessària la complementarietat estructural entre la política cultural i la política educativa, tant des de les institucions públiques com les privades. El treball conjunt de professor i alumnes en relació a les arts i la cultura i la seva voluntat de relació amb la ciutat i la comunitat que els envolta és una contribució indispensable en tota l'activitat desplegada des de les institucions vocacionalment culturals.

En aquest plantejament, tots els esforços que conduixin a una major coordinació, a un major traspàs d'informació, a la definició d'àmbits de treball conjunts, a la unificació d'objectius estratègics i operatius o fins i tot a la unificació de la gestió, entre les competències de política cultural i política educativa, afavoriran sense dubte l'eficàcia i economia dels recursos, i augmentaran la rendibilitat dels esforços empleats per a un esdevenidor cultural millor.